

VYZNÁNÍ VÍRY BOŽÍHO LIDU

Věříme v jednoho Boha, Otce, Syna i Ducha Svätého, Stvořitele viditelných věcí, jako je tento svět, ve kterém probíhá náš krátký život, i hodnot neviditelných, jako jsou bytosti čistě duchové, kterým též říkáme andělé, nebo nehmotná a nesmrtelná duše v těle každého člověka.

Věříme, že tento jediný Bůh je naprosto jeden ve své nekonečné svaté podstatě i ve všech svých vlastnostech; ve všemohoucnosti, v nekonečné moudrosti, v prozřetelnosti, ve vůli a lásce. On je Ten, který je, jak to sám zjevil Mojžíšovi. On je Láska, jak nás učí apoštol Jan, takže tato dvě jména Bytí a Láska vyjadřují nejdokonalejším způsobem tutéž božskou skutečnost toho, který se nám chtěl dát poznat. Přebývá v nepřístupném světle. Žádným slovem jej nelze vyjádřit. Převyšuje všechno i všechn stvořený rozum. Jen Bůh sám nám může dát správné a plné poznání sebe sama tím, že se zjevuje jako Otec, Syn a Duch Svätý. Svou milostí nás volá k účasti na svém věčném životě zde na zemi ve víře a po smrti ve věčném světle. Vzájemné svazky, které od věčnosti tvoří tři Osoby, z nichž každá je jedno a totéž božské bytí, jsou blaženým vnitřním životem nejvyššího svätého Boha. Tento život nekonečně převyšuje vše, co my lidé jsme schopni pochopit. Také děkujeme Boží dobrotě, že tolik věřících s námi může před lidmi vydávat svědectví jedinému Bohu, i když je jim neznámo tajemství Nejsvětější Trojice. My tedy **věříme** v Boha, který věčně plodí Syna. V Syna, Boží Slovo, který je věčně plozen. V Ducha Svätého, nestvořenou Osobu, která vychází z Otce i Syna jako jejich věčná Láska. A tak v Trojici božských Osob stejně věčných a sobě rovných se výsostně projevuje a dovršuje překypující život a blaženost Boha dokonale jediného, s jedinečnou a slávou vlastní tomu, který jest, a přitom není stvořen, takže v Trojici cítíme jednotu a v jednotě Trojici.

Věříme v našeho Pána Ježíše Krista, který je Boží Syn. On je věčné Slovo, zrozený z Otce přede všemi věky. Má tutéž podstatu jako Otec. Skrze něho všechno bylo stvořeno. Působením Ducha Svätého se vtělil z Marie Panny a stal se člověkem. Je tedy roven Otci svým božstvím a nižší než Otec svým lidstvím. Přitom je dokonale jeden ne snad splynutím přirozeností (božské a lidské), což je nemožné, ale jednotou osoby. Žil mezi námi pln milosti a pravdy. Hlásal a založil Boží království. V sobě nám dal poznat Otce. Dal nám nové přikázání, abychom se navzájem milovali tak, jako On miloval nás. Učil nás cestě blahoslavenství podle evangelia: abychom milovali chudobu, byli vlídní a trpělivě snášeli bolesti, abychom žíznilo po spravedlnosti, byli milosrdní, čistého srdce, šířili pokoj, a abychom pro spravedlnost dovedli snášet pronásledování. On, Boží Beránek, vzal na sebe hříchy světa, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, zemřel za nás a svou vykupitelskou krví nám přinesl spásu. Byl pohřben, ale třetího dne vstal vlastní mocí z mrtvých. Svým zmrtevýchvstáním nás pozvedl k účasti na Božím životě, který je životem milosti. Vstoupil do nebe a přijde opět ve slávě soudit živé i mrtvé, každého podle zásluh. Ti, kteří své srdce otevřeli Boží lásce a milosrdenství, vejdou do věčného života. Údělem těch, kteří je až do smrti odmítali, bude oheň, který nikdy nehasne (*Mk 9, 43: Kristus sám charakterizuje peklo jako neuhasitelný oheň. Palčivost ohně má vystihnout palčivost bolesti, kterou po celou věčnost budou trpět zavržení, je to bolest nad ztrátou Boha, nejvyššího Dobra a Lásky, bolest z vědomí, že oni sami, pouze a jen z vlastní vůle, si tuto ztrátu zaviniili odmítnutím Boha*). A jeho království bude bez konce.

Věříme v Ducha Svätého, Pána a Dárce života. On je zároveň uctíván a oslavován s Otcem i Synem a mluvil k nám ústy proroků. Byl nám seslán Kristem po jeho zmrtevýchvstání a nanebevstoupení. On osvěcuje, oživuje, chrání a vede církev, očišťuje její členy, pokud neodmítají jeho milost. Jeho působením, jež vniká do hlubiny duše, se může člověk stát dokonalým, jako je dokonalý Otec, který je v nebesích.

Věříme, že Panna Maria, která vždy zůstala pannou, je Matka vtěleného Slova, našeho Boha a Spasitele, Ježíše Krista. Pro toto její jedinečné vyvolení byla vykoupěna vzhledem k zásluhám svého Syna vznešenějším způsobem než všichni ostatní. Byla uchráněna jakékoli poskvrny dědičného hříchu a milostí daleko předčí všechny ostatní tvory. Přesvatá Neposkvrněná Panna Maria se zúčastnila těsným a nerozlučným svazkem na tajemství vtělení a vykoupění. Byla na konci života povýšena s tělem i duší do nebeské slávy a připodobněna svému vzkříšenému Synu. Tím se jí dříve než ostatním dostalo toho, co bude údělem všech spravedlivých. **Věříme**, že Nejsvětější Matka Boží, nová Eva, Matka církve, i nadále v nebi koná svou mateřskou službu pro údy Kristovy a spolupůsobí při vzniku a rozvoji božského života v duších vykoupěných lidí.

Věříme, že v Adamovi všichni zhřešili. To znamená, že prvotní hřích, kterého se dopustil, způsobil pád lidské přirozenosti společné všem lidem. Uvedl ji do stavu, v němž nese všechny následky tohoto hříchu. Tento stav už není oním stavem svatosti a spravedlnosti, v němž byli na počátku naši prarodičové, a v němž člověk nepoznal ani zlo, ani smrt. Porušená přirozenost, zbavená někdejší krásy milosti, raněná ve svých přirozených schopnostech, podrobená smrti, přechází na všechny lidi. V tomto smyslu se každý člověk rodí v hříchu. **Vyznáváme** tedy s tridentským koncilem, že prvotní hřích se přenáší spolu s lidskou přirozeností nikoli napodobením, ale sdělováním života a že proto je vlastní každému člověku. **Věříme**, že náš Pán Ježíš Kristus svou obětí na kříži nás vykoupil z prvotního hříchu a ze všech našich hříchů osobních, kterých se každý z nás dopustil, ve smyslu apoštolových slov: „Když se rozmnožily hříchy, v míře ještě daleko štedřejší se ukázala milost“ (*Řím 5, 20*)

Věříme v jeden křest ustanovený naším Pánem Ježíšem Kristem na odpuštění hříchů. Pokřtěny mají být i děti, které se ještě nemohly dopustit osobního hříchu, aby, narozené bez nadpřirozené milosti, se znovu narodily k božskému životu v Ježíši Kristu z vody a z Ducha Svatého.

Věříme v jednu, svatou, všeobecnou a apoštolskou církev, založenou Ježíšem Kristem na skále, kterou je Petr. Církev je tajemné tělo Kristovo. Je viditelná společnost s hierarchickým zřízením a zároveň společenství duchovní. Je to církev žijící na zemi, Boží lid putující tímto světem, církev zahrnovaná nebeskými dary. Ona je zárodek i počátek Božího království. Jejím prostřednictvím pokračuje v lidských dějinách dílo a utrpení vykopení. Církev touží dojít svého dokonalého dovršení po dokonání časů v nebeské slávě. Pán Ježíš utváří v čase svou církev svátostmi, které vyvěrají z jeho plnosti. Jimi činí církev své údy účastnými tajemství Kristovy smrti a vzkříšení v milosti Ducha Svatého, který jí uděluje život a schopnost působit. Je tedy svatá, i když má ve svém středu hříšníky, a to proto, že nemá jiný život než život milosti. Jestliže její údy žijí jejím životem, posvěcují se. Naopak, vzdalují-li se jejího života, upadají do hříchů a zmatků, které brání vyzařování její svatosti. Proto církev trpí a činí pokání za tato provinění, má však moc vyléčit z nich své děti krví Kristovou a darem Ducha Svatého. Církev je dědička božských zaslíbení a duchovní dcera Abraháмова prostřednictvím toho Izraele, jehož Písmo s láskou chrání a uctívá jeho patriarchy a proroky. Je založena na apoštolech. Věrně podává průběhem staletí jejich slovo stále živé, podává jejich pastýřskou moc v nástupci Petra a v biskupech s ním spojených. Stále podporována Duchem Svatým má poslání chránit, učit, vysvětlovat a šířit pravdu, kterou Bůh zjevil ještě zastřeným způsobem prostřednictvím proroků a plně skrze Pána Ježíše. **Věříme** všemu, co je obsaženo v Božím slově, psaném nebo hlásaném a co církev předkládá k věření jako Boží zjevení, ať slavnostním výrokiem nebo řádným a všeobecným učitelským úřadem. **Věříme** v neomyslost, kterou požívá Petrův nástupce, když učí „ex katedra“ jako pastýř a učitel všech věřících. Jí je rovněž vybaven sbor biskupů, když vykonává ve spojení s ním nejvyšší učitelské poslání. **Věříme**, že církev, kterou Ježíš založil a za kterou prosil, je stále jedna ve víře, v bohoslužbě a ve svazku hierarchického společenství. Bohatá rozmanitost liturgických obřadů i oprávněná rozličnost teologického a duchovního odkazu a místních zvykových odchylek v lůně církve, nejen že neohrožuje její jednotu, ale naopak ji ještě více zdůrazňuje.

Uznáváme, také mimo organismus Kristovy církve, existenci četných prvků pravdy a posvěcení, které jsou církvi vlastní a směřují ke katolické jednotě. A pro víru v působení Ducha Svatého, který v srdcích všech Kristových učedníků vyvolává lásku k této jednotě, chováme naději, že křesťané, kteří dosud nejsou v plném společenství jediné církve, se jednoho dne spojí v jedno stáde s jediným pastýřem. **Věříme**, že církev je nutná ke spáse, poněvadž Kristus, který je jediným prostředníkem a jedinou cestou spásy, se zpřítomňuje pro nás ve svém těle, kterým je církev. Avšak božský plán spásy zahrnuje všechny lidi. Ti pak, kteří bez vlastní viny nevědí o Kristově evangeliu a o jeho církvi, ale upřímně hledají Boha a vlivem jeho milosti usilují o plnění jeho vůle, poznané vnuknutím svého svědomí, též mohou dosáhnout věčné spásy v počtu, který zná jen Bůh.

Věříme, že mešní oběť, sloužená knězem, zastupujícím mocí svátostného svěcení Krista a jím přinášená na našich oltářích jménem Krista a údů jeho tajemného těla, je skutečně svátostné zpřítomnění oběti Kalvarské. Věříme, že stejně tak, jako chléb a víno, posvěcené Pánem při Poslední večeři, byly proměněny v jeho tělo a krev, které krátce po tom za nás obětoval na kříži, i chléb a víno posvěcené knězem se proměňují v tělo a krev Krista v nebeské slávě. **Věříme**, přestože se našim smyslům všechno jeví stejně jako před tím, že je zde Pán přítomen způsobem pravým, skutečným a podstatným. Kristus může být přítomen v této svátosti jen proměněním celé podstaty chleba v jeho tělo a proměněním celé podstaty vína v jeho krev. Jenom vlastnosti chleba a vína, které smysly vnímáme, zůstávají nezměněny.

Tuto tajemnou proměnu nazývá církev velmi přiléhavě jako přepodstatnění. Každý teologický výklad, který hledí vniknout nějakým způsobem do tohoto tajemství, aby zůstal ve shodě s katolickou vírou, musí trvat na tom, že v objektivní realitě, nezávislé na našem duchu, přestane chléb a víno po proměnění existovat, takže od tohoto okamžiku jsou úctyhodným tělem a krví Pána Ježíše. Máme tedy skutečně před sebou Kristovo tělo a krev pod svátostnými způsoby ve shodě s tím, co Pán měl v úmyslu – dát se nám za pokrm a přivtělit nás do jednoty svého tajemného těla. Jediná a nedělitelná existence oslaveného Krista Pána na nebesích není svátostí rozmnožována, nýbrž zpřítomněna na různých místech na zemi, kde se slouží mše svatá. Po skončené oběti je tato existence stále přítomna v Nejsvětější Svátosti, která ve svatostánku je živým srdcem každého kostela. Je nám proto drahou povinností uctívat a klanět se ve svaté hostii, kterou vidí naše oči, vtělenému Slovu, které oči vidět nemohou, a které, aniž opustilo nebe, je přítomno mezi námi.

Vyznáváme také, že Boží království, které začíná zde v církvi Kristově, není z tohoto pomíjejícího světa. Jeho růst nelze zaměňovat s pokrokem civilizace, lidské vědy a techniky. Království Boží znamená, že poznáváme stále hlouběji Kristovo nevyzpytatelné bohatství, že stále silněji doufáme ve věčná dobra, že stále upřímněji jsme přístupni Boží lásce, a že se rozdává stále hojněji milost a svatost mezi lidmi. A právě tato láska nutí církev starat se o skutečné pozemské dobro lidí. Zatímco stále připomíná všem svým dětem, že zde na zemi nemají trvalý domov, povzbuzuje je, aby přispívaly, každé podle svého povolání a svých prostředků, k dobru své pozemské vlasti, aby podporovaly spravedlnost, mír a bratrství mezi lidmi s poskytovaly pomoc bratřím, zvláště chudým a potřebným. Usilovná starost církve, Kristovy nevěsty, o potřeby lidí, a jejich radost a naděje, o jejich úsilí i soužení, není nic jiného než její přání být pro ně zde, aby je osvětila světlem Kristovým a spojila je s Ním, jediným jejich Spasitelem. Tato starost nesmí nikdy znamenat, že církev se přizpůsobí věcem tohoto světa, anebo že ochabne její živé očekávání Pána a věčného království.

Věříme ve věčný život. **Věříme**, že duše všech, kteří umírají v Kristově milosti, ať už musí projít očistcem anebo po opuštění těla jsou přijati Ježíšem v ráji, jako se stalo lotru po pravici, jsou Boží lid za hranicemi smrti, která bude s konečnou platností poražena v den Vzkříšení, kdy tyto duše budou spojeny s vlastními těly.

Věříme, že množství duší, shromážděné kolem Ježíše a Marie v ráji, tvoří nebeskou církev, kde tyto duše ve věčné blaženosti vidí Boha tak, jak je, a kde v různém stupni a způsobu se podílejí se svatými anděly na božské vládě příslušející Kristu ve slávě, přimlouvají se za nás a pomáhají nám v našich slabostech svou bratrskou péčí.

Věříme ve společenství všech věřících v Krista, těch, kteří putují na této zemi, i zesnulých, kteří procházejí vlastním očištěním, i blažených v nebi. Ti všichni spolu tvoří jedinou církev. A **věříme**, že v tomto společenství je nám nápomocna milosrdná láska Boha a jeho svatých, kteří stále ochotně slyší naše modlitby podle Ježíšových slov: „Proste a dostanete“ (Mt 7, 7; Lk 11, 9).

S touto vírou a nadějí očekáváme vzkříšení mrtvých a život budoucího věku.

Buď pochválen Svatý, Svatý, Svatý Bůh. Amen.

V Římě u sv. Petra,

na zakončení Roku víry 30. června 1968, v šestém roce našeho pontifikátu

papež Pavel VI.

(poznámka: český překlad tohoto papežského dokumentu pod názvem „Slavnostní vyznání víry papeže Pavla VI.“, je uveden v publikaci „MODLITBY“, sestavil Josef Novotný, vydala Křesťanská akademie Řím, 1971, str. 7 – 14)